

2. Військова логістика. Веб-сайт URL: <https://gmk.center/posts/voennaya-logistika-problemy-ukrainskogo-eksporta-ostajutsya-nereshennymi/>
3. Кризова ситуація в логістиці. Веб-сайт URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/56.pdf
4. Логістика війни. Веб-сайт URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/perevezennya-v-ukrajini-pid-chas-viyni-gumanitarni-vantazhi-obmezhennya-na-perevezennya-50231625.html>
5. Як змінилась логістика в Україні за місяць війни в компанії Zammler. Веб-сайт URL: <https://logist.fm/publications/yak-zminilas-logistika-v-ukrayini-zamisyac-viyni>
6. Логістика під час війни: як українському бізнесу організувати транспортні потоки : Веб-сайт URL : www.ukrinform.ua/rubric-other_news/3566470-logistika-pid-cas-vijni-akukrainskomu-biznesu-organizuvati-transportni-potoki.html

ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Іван РЯБУШКО

магістрант

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Володимир БОНДАРЕНКО

канд. пед. наук, проф., зав. кафедри філософії та

педагогіки професійної підготовки

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У Законі України «Про професійну (професійно-технічну) освіту»
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998 р., N 32 зазначається:

«...забезпечення громадянам України, у тому числі особам з особливими освітніми потребами, а також іноземцям та особам без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, права на здобуття професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей, перепідготовку та підвищення кваліфікації; задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках; сприяння в реалізації державної політики зайнятості населення...» [1].

Вже більше року в Україні точиться війна, яка забрала десятки тисяч людських душ, завдала великої шкоди економіці, інфраструктурі, промисловості тощо. Не менше постраждала й освіта, фундаментальні та традиційні методи навчання школярів і здобувачів професійно-технічної та вищої освіти, методи, які ще кілька років тому вважалися основою всього навчання, сьогодні здебільшого не працюють. Але країні, як ніколи, сьогодні потрібні думаючі особистості та високо кваліфіковані спеціалісти, насамперед в технічних галузях промисловості.

Освітню діяльність викладачів закладів професійно-технічної освіти однозначно можна віднести до творчого виду професійної діяльності, яка за своєю складовою включає в себе не лише креативність та творчість, але й ґрунтується на серйозному підході до вибору та застосуванні методів і прийомів виховної роботи. Відповідно до Закону України «Про освіту», виховання є невід'ємною складовою освітнього процесу, є наскрізним процесом, що охоплює майже всі сфери студентського життя та має ґрунтуватися на цінностях. Успішна реалізація визначених завдань залежить від ефективності використання у виховній практиці педагогічних технологій, методів та форм роботи [2].

В умовах агресії з боку північного сусіда організація виховної роботи в закладах професійно-технічної освіти вимагає від педагогів іншого змісту та підходів. На перший план вийшло завдання забезпечення фізичного,

психічного, соціального і духовного благополуччя й безпекової складової здоров'я особистості здобувача освіти.

Питанням виховної роботи в умовах війни, в умовах переходу на дистанційну форму спілкування учасників освітнього процесу з педагогами сьогодні присвячено велику кількість наукових розвідок відомих учених і педагогів-практиків, серед яких такі відомі українські дослідники, як: В.П. Андрущенко, Ю.Д. Бойчук, В.Г. Кремень, Н.Г. Ничкало, С.О. Сисоєва та багато інших

Втрата мотивації та інтересу до пізнання нового, це та негативна тенденція, яку можна спостерігати за останні 10 років у значної частини молоді. Також у світлі сучасних подій, коли здобувачі освіти, починаючи з 2020 року, вже забули, що таке традиційне, очне навчання (в окремих регіонах України), поширення сфери впливу інтернет ресурсів, соціальних мереж теж не можуть не позначитися на освітницькій діяльності всіх учасників навчального процесу. Усі ці проблеми все більше й більше стають на заваді соціалізації здобувачів освіти. Сьогодні значна частина наших здобувачів, через загрозу життю змушена була покинути свої домівки і переїхати на нові місця проживання, де в багатьох випадках, не має ні технічного забезпечення, ні позитивно-морального налаштування до продовження навчання. З огляду на ситуацію, що склалася, саме виховання морально та психологічно сильних особистостей за даних обставин стало одним з найбільш важливих завдань освіти.

Можна помітити, що традиційні методи виховної роботи в навчальному процесі сьогодні вже не завжди є дієвими та не завжди спрацьовують. У своїй більшості й за існуючих обставин вони втратили свою актуальність.

Метою даної статті є наукова розвідка, ціль якої – пошук актуальних методів виховної роботи, які б змогли забезпечити здобувачів закладів професійно-технічної освіти необхідними соціалізаційними вміннями та навичками, без яких їм буде дуже важко адаптуватися до умов сучасного

висококонкурентного виробництва.

Методи педагогічного виховання – це способи взаємопов’язаної діяльності педагога і здобувачів освіти, за допомогою яких здійснюється цілеспрямований педагогічний вплив на свідомість і їхню поведінку з метою розв’язання завдань виховання [1]. Виховна робота в професійно-технічному закладі освіти полягає в системі організаційно-педагогічних, методичних і технічних заходів, спрямованих на формування в молоді світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової культури [1].

Серед значної кількості методик виховної роботи можна виділити:

1. поза аудиторну пізнавальну діяльність;
2. трудову діяльність;
3. творчу діяльність;
4. спортивну діяльність;
5. суспільно-громадську діяльність;
6. ціннісно-орієнтаційну діяльність.

Розглянемо окремо й більш детально кожен з виокремлених нами традиційних методик виховної роботи з точки зору тих форс-мажорних обставин, в яких сьогодні опинилася вся вітчизняна освітня система, і професійно-технічна освіта в цьому питанні не стала виключенням.

Так, традиційна позааудиторна пізнавальна діяльність передбачає екскурсії, усні журнали, наукові вечори, вікторини, конкурси, ділові ігри, конкурси проєктів, інтелектуальні конкурси, ділові ігри, турніри риторів, наукові конференції здобувачів, конкурси винахідників та фантазерів, різноманітні форми роботи з книгою (читацькі конференції та ін.). Але, як можна помітити, перераховані вище варіанти діяльності в більшості своїй, потребують можливостей очних зустрічей, що в надзвичайних воєнних умовах не рекомендовано. Ще однією досить значною проблемою є те, що практично всі здобувачі професійно-технічної освіти півдня, сходу та півночі нашої країни змушені були припинити очний процес навчання, виїхати в евакуацію

по всій країні, а в деяких випадках і за кордон, і перейти на дистанційну форму здобуття освіти. У зв'язку із ситуацією, що склалася, усі освітні заклади перенесли таку важливу складову навчального процесу як виховна робота у віртуальний режим. Слід зазначити, що така форма виховної роботи носить вимушений характер. Більше того, вона має значну кількість вад і недоліків, до яких можна віднести те, що не всі здобувачі освіти мають можливість через певні об'єктивні труднощі долучитися до цієї роботи (відсутність гаджетів, інтернет-зв'язку, проблеми побутового характеру тощо).

Навіть незважаючи на недоліки даної методики виховної роботи, ми вважаємо все ж таки необхідним використання даної методики в практичній діяльності викладачів системи професійно-технічного навчання. Адже, якщо хоча б незначна частка здобувачів освіти зможе долучитися до такого виду виховної роботи, це вже можна вважати успіхом і формою індивідуального підходу до кожної особистості, кожного учасника навчального процесу.

Виховна робота методами трудової діяльності – це види навчальної праці в лабораторіях і майстернях, це види суспільно-корисної праці (трудові десанти, акції) тощо. Як і в попередньому варіанті, цей метод потребує безпосереднього фізичного контакту здобувачів освіти з викладачем чи майстром професійного навчання для напрацювання конкретних професійних навичок. Але ситуація змусила всіх учасників навчального процесу перенести формування практичних професійних навичок у віртуальний простір, що не може не позначитись на їхній якості. Знову ж таки, це вимушена міра але й тут спрацьовує елемент індивідуального підходу до кожного учасника навчального процесу.

Виховна робота із залученням учасників навчального процесу до творчої діяльності, а саме: участь у концертах художньої самодіяльності навчального закладу, конкурси, виставки, відвідування театрів, концертів, літературні та музичні вечори, «Час поезії», екскурсії в музеї та на виставки, прогулянки на природу, бесіди про музику та живопис, шкільні дискотеки, свята мистецтв, огляди журналів, випуск рукописних журналів. Дану методику можна брати

на озброєння, так як в більшості всі заходи можна проводити в онлайн форматі, а після обговорювати і ділитися враженнями.

Залучення до спортивної діяльності учасників навчального процесу – на жаль, це той вид виховної роботи, який на сьогодні втратив свою актуальність і частково залишився виключно для здобувачів освіти, які є ще й професійними спортсменами.

Виховна робота методами суспільно-громадської діяльності – чи не єдиний на сьогодні вид виховної роботи, який найбільш затребуваний. Цей вид виховної роботи здобув інше осмислення, в його основу може бути покладений патріотичний підхід через волонтерську діяльність, різноманітні акції милосердя.

Виховна робота методами ціннісно-орієнтаційної організації навчального процесу, як і попередній вид виховної роботи, за умов, що сьогодні склалися в суспільстві теж набула своєї актуальності і значущості. Як ніколи раніше на перший план виходить просвітницька діяльність у боротьбі з поширенням фейків й інформаційних вкидів з боку країни агресора у формі бесід зі здобувачами освіти, диспутів щодо людських цінностей і проблем життя, вечори запитань та відповідей, зустрічі з людьми, які боронять нашу землю від ворога, круглі столи на актуальні теми, прес-конференції, диспути, вечори запитань та відповідей, бесіди на етичні теми, про самовиховання, акції милосердя, пошукову діяльність тощо.

Висновки з дослідження і перспективи подальших досліджень. У даній науковій розвідці, звісна річ, ми проаналізували далеко не всі методичні підходи, які сьогодні можуть бути використані у виховній роботі в системі професійно-технічної освіти, але навіть ті, що ми проаналізували, свідчать не лише про необхідність такої роботи за умов воєнного стану в Україні, а й про переорієнтацію відомих методик. Головне, як нам вбачається в подальшому, необхідне посилення індивідуального підходу у виховній роботі до кожного учасника освітнього процесу незалежно від уживаної методики.

Література:

1. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998 р., N 32.
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р.

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО ПОЛОЖЕННЯ

Іванна СВІДНИЦЬКА

здобувач гр. Т – 31-20

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Надія РАЗУМОВСЬКА

старший викладач кафедри філософії та
педагогіки професійної підготовки

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Те або інше розуміння національної та етнічної ідентичності, ідентичності країни та її діаспори залежить від поняття нації. Ще М. Грушевський зазначав важливість дослідження тих спільнот, які в історичній ретроспекції забезпечували ідентичність і життєдіяльність народів. На його думку, в історіософії «... головна увага повинна бути перенесена з історії держави на історію народу, суспільності. Політичне, державне життя, розуміється, чинник важливий, але поряд нього існують інші чинники – економічний, культурний, що мають часом менше, часом більше значення від політичного, але в кожному разі не повинні лишатись в тіні поза ним» [1]. Тому можна стверджувати, що формування національної ідентичності – це процес самовизначення людини і у реальних, і у символічних конструктах етнічного та національного простору.